

Mgr Marek Błażewicz

Temat pracy doktorskiej: „Autorytaryzm, niepewność Ja, identyfikacja grupowa i postawy wobec grupy obcej”

Promotor: prof. dr hab.. Mirosław Kofta

Streszczenie

Praca porusza zagadnienie reakcji autorytarnej – postawy obronnej, wzbudzonej u osób autorytarnych pod wpływem negatywnych i zagrażających bodźców, polegającej między innymi na wzmożeniu niechęci wobec grup obcych (Feldman i Stenner, 1997; Stellmacher i Petzel, 2005). Umiejscawia u jej źródeł niepewność osobistą, coraz częściej badaną w kontekście relacji międzygrupowych (Jost i in., 2007; Hogg, 2010; McGregor i in., 2010). Poszukuje czynników, które taką reakcję mogą osłabić bądź zablokować. Idąc tropem niektórych ustaleń empirycznych, mogłaby to być identyfikacja grupowa (Greenway i in., 2015, Nakashima i in., 2013; Sani i in., 2013).

Przeprowadzono dwa badania, którym towarzyszyły dwa badania pomocnicze – eksperymentalnie wzbudzano w nich poczucie niepewności Ja oraz mierzono autorytaryzm, identyfikację i szereg innych czynników, istotnych z teoretycznego punktu widzenia. Zmiennymi zależnymi były różne miary postaw wobec imigrantów.

W przypadku kluczowych miar zaobserwowano, że manipulacja niepewnością Ja wzbudzała reakcję autorytarną, nasilając negatywne postawy wobec imigrantów. Z drugiej strony proces ten hamowany był przez wysoką identyfikację z grupą narodową (a także wysoką autoafirmację). Wzorzec taki zaobserwowano też w analizie danych sondażowych (European Value Study). Wynik ten pokazuje, że identyfikacja z grupą pełnić może istotną rolę regulacyjną i hamować wpływ negatywnych bodźców na to, jak jednostka postrzega innych. Wprowadza to ważną modyfikację do popularnych modeli, w których identyfikacja grupowa widziana jest jako czynnik wzmacniający negatywne postawy, wzbudzone pod wpływem zagrożenia. Wskazuje, że istotne może być to, czy zagrożenie dotyczy jednostki, czy działa też na poziomie grupowym.